

Przedmiot: TERAPIA MANUALNA

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Podstaw Fizjoterapii
Nazwa przedmiotu	TERAPIA MANUALNA
Kod przedmiotu	FV-51
Język wykładowy	polski
Rodzaj kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Poziom kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	5-letnie Jednolite studia magisterskie
Rok studiów	2
Semestr	4
Liczba punktów ECTS	3
Imiona i nazwiska wykładowców	dr Tomasz Marciniak, mgr Weronika Kruk-Majtyka
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	FIZJOTERAPIA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: - anatomia prawidłowa człowieka, - podstawy kinezylogii, - fizjologia człowieka, - patologia ogólna, - anatomia palpacyjna.

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu	
C1	Zapoznanie studenta z rodowodem i specyfiką technik manualnych.
C2	Zapoznanie studenta z zasadami bezpiecznej pracy z pacjentem oraz rozpoznawaniem patologicznych objawów lub niepożądanych reakcji pozabiegowych.
C3	Przygotowanie studenta do przeprowadzenia procesu oceny klinicznej pacjenta, zaplanowania procesu terapeutycznego, jego przeprowadzenia oraz oceny jego działań.
C4	Przygotowanie studenta do doboru odpowiednich technik terapeutycznych, ich wykonania w zależności od uzyskanych wyników badania klinicznego.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu			
Efekt uczenia się - standard	Efekty uczenia się przedmiotowe	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK
Wiedza			
O.W7. Zna i rozumie zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych; C.W1. Zna pojęcia z zakresu rehabilitacji medycznej, fizjoterapii oraz niepełnosprawności; C.W2. Zna mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem	1. Opanował wiedzę na temat podstawowych technik oceny stanu zdrowia, 2. Opanował wiedzę na temat semiologii narządu ruchu.	C2, C3	P7SM_WG P7SM_WK
O.W6 Zna i rozumie wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii; C.W7. Zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii; C.W8.	3. Zna różnice, metodykę oraz zastosowanie poszczególnych technik manualnych. 4. Wie, kiedy należy zastosować poszczególne techniki manualne adekwatnie do stanu funkcjonalnego pacjenta.	C2, C3	P7SM_WG P7SM_WK

Zana wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii; C.U1. Potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej;			
B.W20 Zna historię fizjoterapii oraz kierunki rozwoju nauczania zawodowego, a także międzynarodowe organizacje fizjoterapeutyczne i inne organizacje zrzeszające fizjoterapeutów;	5. Zna historię rozwoju terapii manualnej oraz najważniejszych przedstawicieli dziedziny.	C1	P7SM_WG
Umiejętności			
F.U1 przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych O.U2 potrafi interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki; C.U1. Potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn,	6. Potrafi przeprowadzić wywiad, badanie manualne i zaproponować terapię. 7. Potrafi dobrać optymalne pozycje do terapii zarówno dla siebie, jak i pacjenta. 8. Potrafi identyfikować niebezpieczne objawy oraz przypisać je do jednostek chorobowych.	C1, C3, C4	P7SM_UW

zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej C.U8. Potrafi zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii; C.U10. Potrafi wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii; C.W.5 Zna zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta;			
O.U3 potrafi tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji; C.U1. Potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej C.W4. Zna metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia	9. Potrafi ocenić czy pacjent wymaga konsultacji specjalistycznej związanej z występowaniem patologicznych objawów. 10. Potrafi sporządzić kartę badania.	C2, C3, C4	P7SM_UW

diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych;			
O.U4 potrafi kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego; C.U1. Potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej C.W4. Zna metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych;	11. Potrafi zaproponować oraz przeprowadzić ocenę poprzez wyznaczenie narzędzi kontrolnych skuteczności terapii.	C2, C3	P7SM_UW P7SM_UK
Kompetencje społeczne			
O.K5 Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	12. Umie łączyć wiedzę z różnych dyscyplin naukowych 13. Potrafi patrzeć na pacjenta holistycznie, w razie konieczności uwzględniając potrzebę odesłania pacjenta do innego specjalisty	C1, C4, C6	P7SM_KK

III. Treści programowe

Treści programowe			
Treści programowe	Tytuł wykładu	Odniesienie do: efektów uczenia się kierunkowych / przedmiotowych	Odniesienia do celów przedmiotu

Wykłady			
TP1	Historia terapii manualnej. Szkoły terapii manualnej – podobieństwa i różnice.	B.W20./5	C1
TP2	Podstawowe pojęcia w terapii manualnej.	C.W1./1, 2	C1
TP3-4	Reguły manualnego oddziaływania na układ ruchu.	C.W7./3, 4 C.W8./3, 4	C1, C2
TP5	Fizjologia tkanki łącznej i jej wpływ na techniki terapii manualnej.	C.W7./3, 4 C.W8./3, 4	C1
TP6	Semiologia – charakterystyka patologii narządu ruchu.	C.W2./1, 2	C1
TP7-8	Badanie – zasady, protokoły, wywiad, badanie manualne.	O.K5./12, 13 C.W4./9, 10, 11	C2, C3
TP9-10	Terapia – zasady, dobór metod i technik, konstrukcja.	O.W6./3, 4 O.K5./12, 13 C.W7./3, 4	C2, C3, C4
TP11	Bezpieczeństwo pracy - wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia terapii.	O.W6./3, 4 O.U3./9, 10 C.W8./3, 4	C2
TP12	Prognozowanie postępów terapii.	O.W6./3, 4 C.W5./6, 7, 8,	C3
TP13	Dokumentacja w terapii manualnej.	O.U3./9 C.U2./10	C3, C4
TP14	Kontrola procesu terapii – testy funkcjonalne.	O.U2./6 O.U4./11	C3, C4
TP15	Zaliczenie teoretyczne – test.	-	C1-C4
Ćwiczenia/zajęcia praktyczne			
TP1	Instruktaż BHP Badanie manualne – chwyt, punkty kontaktowe, dźwignie. Ergonomia pracy terapeuty i pacjenta.	O.U2./6, 7, 8 C.U1./3, 4, 7, 8, 9, 10 F.U1., C.U8./7, 8	C1, C2, C3
TP2	Manualne techniki terapeutyczne – trakcja, mobilizacja, manipulacja, manualna reedukacja kinematyczna.	C.U8./7, 8 C.U10./7, 8	C1, C3
TP3	Badanie i terapia stawu ramiennie-łopatkowego.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP4	Badanie i terapia stawu łokciowego	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP5	Badanie i terapia ręki.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP6	Badanie i terapia stopy	O.U2./6 O.U4./11	C2, C3, C4

		C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	
TP7	Badanie i terapia stawu kolanowego.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP8	Badanie i terapia stawu biodrowego i miednicy.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP9-10	Badanie i terapia lędźwiowego odcinka kręgosłupa lędźwiowego i miednicy. Badanie neurologiczne.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP11	Badanie i terapia piersiowego odcinka kręgosłupa.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP12	Badanie i terapia szyjnego odcinka kręgosłupa.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP13	Powtórzenie materiału - omówienie przypadków klinicznych (film). Wykonanie karty badania.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8	C2, C3, C4
TP14-15	Zaliczenie praktyczne.	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8 F.U1.	C1-C4

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu/ przedmiotowych
TP1-3	Wykład informacyjny, praca własna studenta na zajęciach	C.W1./1, 2 O.U2./6, 7, 8 C.U1./3, 4, 7, 8, 9, 10 O.U4./11 C.U8./7, 8 C.U10./7, 8 B.W20./5 C.W7./3, 4 C.W8./3, 4 F.U1.

TP4-13	Pokaz czynności, pokaz z objaśnieniem, ćwiczenia utrwalające, nauczanie przez uczestnictwo w ćwiczeniach	O.U2./6 O.U4./11 C.U1./7, 8, 9, 10 C.U8./7, 8 C.U10./7, 8
Środki dydaktyczne: Komputer Rzutnik multimedialny Prezentacje – materiały dla studentów. Film instruktażowy		
Metody i kryteria oceniania		
Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu/ przedmiotowych	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
C.W1./1, 2 O.U2./6, 7, 8 C.U1./3,4, 7, 8, 9, 10 O.U4./11 C.U8./7, 8 C.U10./7, 8 B.W20./5 C.W7./3, 4 C.W8./3, 4 F.U1.	TP1-15	Obecność na zajęciach. F – zaliczenie teoretyczne. P – zaliczenie praktyczne, P – przygotowanie karty badania na zaliczenie.

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
Literatura obowiązkowa: - Allan M, Marsch J : Wywiad i badanie przedmiotowe, Urban & Partner, Wrocław 2004 - Coote A, Haslam P: Ortopedia i reumatologia, Urban & Partner, Wrocław 2004 - Hengeveld E., Banks K: Maitland's Peripheral Manipulation. 4th ed. Butterworths , Elsevier, Oxford 2005 - Herbert F: Terapia manualna, PZWL, Warszawa 2001 - Kaltenborn F: Kręgosłup badanie manualne i mobilizacja, Wydawnictwo Rolewski, Toruń 2002 - Kaltenborn F: Manualne mobilizacje stawów kończyn, Wydawnictwo Rolewski, Toruń 2002 - Maitland GD, Hengeveld E, Banks K: Maitland's Vertebral Manipulation. 7th ed. Butterworth/Elsevier 2005 - Kasperczyk T., Mucha D, Podstawy terapii manualnej. Kraków 2012 - Roex J., Frisch H. Terapia manualna. Poradnik wykonywania ćwiczeń. - Banks K., Hengeveld E. Terapia manualna według Maitlanda. Wydawnictwo: Urban & Partner - Olson K.A. Terapia manualna kręgosłupa. Wydawnictwo: Urban & Partner Literatura uzupełniająca: - Snyder G: Diagnoza różnicowa dla fizjoterapeutów, DBPublishing, Warszawa 2010 - Tixa S: Atlas Anatomii Palpacyjnej. PZWL, Warszawa 2003 - Materiały przygotowane i udostępnione przez prowadzącego w ramach zajęć (prezentacje, karta badania).

Punkty ECTS (1 pkt – 25-30 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	60
Przygotowanie do zajęć	10
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	10
Napisanie projektu	10
Razem = 90 godz. = 3 ECTS	

